

POSTĘPOWAĆ (366) *vb impf*

postępować (366), [**postupować**].

Oba o oraz a jasne.

inf postępować (83). ◇ *praes 1 sg* postępuję (13). ◇ *2 sg* postępujesz (7). ◇ *3 sg* postępuje (51). ◇ *1 pl* postępujemy (7); -emy (1), -(e)my (6). ◇ *3 pl* postępują (32). ◇ *praet 1 sg m* postępowałem, -m postępowałam (2). *f -m* postępowała (1). ◇ *2 sg m -ś* postępowałam (1). *f -ś* postępowała (1). ◇ *3 sg m* postępował (17). *f* postępowała (3). ◇ *3 pl m pers* postępowali (14). *subst* postępowali (1) *Leop [cum sb: koła]*. ◇ *fut 1 sg m* postępować będę (3). ◇ *2 sg m* postępować będziesz (1). ◇ *3 sg m* będzie postępował (5), postępować będzie (2) *LibLeg, NiemObr*, będzie postępować (1); będzie postępował *GroicPorz, Leop, GórnDworz*; będzie postępował : będzie postępować *SarnStat (2:1)*. ◇ *1 pl m pers* postępować będziemy (2), będziemy postępować (1) *SarnStat (2:1)*. ◇ *2 pl m pers* postępować będziecie (1). ◇ *3 pl m pers* postępować będą (1) *WujNT*, będą postępować (1) *BielSpr*, będą postępowali (1) *SkorWinsz*. *subst* będą postępowały (1). ◇ *imp 2 sg* postępuj (13). ◇ *3 sg* niech, niechaj postępuje (3). ◇ *1 pl* postępujemy (5). ◇ *2 pl* postępujcie (5). ◇ *3 pl* niechaj postępują (1). ◇ *con 1 sg m* bych postępował (1). *f* bym postępowała (1). ◇ *2 sg m* byś postępował (1). ◇ *3 sg m* by, byle postępował (6). *f* by postępowała (1). ◇ *1 pl m pers* byśmy postępowali (3), bychmy postępowali (1); byśmy *OrzQuin, RejPosWstaw*; byśmy : bychmy *LatHar (1:1)*. ◇ *2 pl m pers* byście postępowali (3). ◇ *3 pl m pers* by postępowali (9). ◇ *impers* ma być, miało być postępowano (5). ◇ *praet* postępowano (2); -ano (1) *BielKron*, -ano (1) *Mącz*. ◇ *fut* będzie postępowano *SarnStat (2)*, postępow(a)no będzie (1) *Diar*. ◇ *imp* niech będzie postępowano (2). ◇ *con* by postępowano (2). ◇ *con praet* by było postępowano (2). ◇ *part praes act* postępując (44).

Sł stp, Cn notuje, Linde także XVII – XVIII w.

1. *Poruszać się do przodu, przemieszczać się, iść; udawać się; procedere HistAl, Vulg, Mącz, Cn; gradi Vulg, Calep; incedere HistAl, Mącz; transire HistAl, Cn; pergere (ire), progredi, provehi Mącz, Cn; ingredi, ire, sequi, vadere HistAl; viam procedere Mącz; gradus facere a. iacere, gradibus venire, movere se, processus efficere, proferre gradum a. passus a. pedem, promovere gradum, tendere Cn (76) :* ale mają [brzoskinie] być iedzione przed inżemi karmiami/ dla te⁸⁰ iż fie richło trawią w żołądku y richło potim zzołądka wychodzą zaktorem i też y inży pokarm poştępuie *FalZioł I 110d.*

postępować w którą stronę (1): Y vrzałem/ á oto czterzy koła wedle Cherubinow/ iedno koło przy iednym Cherubinie/ á drugie koło przy drugim Cherubinie [...]. A gdy chodzili ná czterzy ftrony poştępowáli: á nie wrócáli fie chodząc *Leop Ez 10/11.*

Zwroty: »naprzód postępować« (1): Zefir ná ćichym morzu podnośi bálwány/ Ná piérwżym fłońcá wńchodźie/ które póki czuią Láłkawy wiátr/ leniwo naprzód poştępuią *KochProp 14.*

»postępować tyłem [ku czemu]« = cofać się (1): iáko więc nawá/ nim w porćie záwinie Zwyczáyny żeglarz/ á tá poştłufna ftyrowi/ Poştępuie znienáglá tyłem ku brzégowi. *KochPhaen 14.*

Przen (5) :

Zwrot: »wzgórę postępować« (1): Iłkierká ta [tj. chrześcijaństwo] żarzyłá fie y wzgóre poştępowála/ y wżyciek śwíát oświećíłá. *SkarŻyw 130.*

a) *Być następstwem, towarzyszyć [za kim, za czym] (3)* : *KochEpit* A2v; *Ieśli žal zá fzaleńftwem nálfzym poftępuie/ Ieśli nam krnąbrna pychá frogą kaźń gotuie: Day Boże/ áby fye to krwią moią omyło. ZawJeft* 47.

Zwrot: »w teź tropy poftępować« (1): *NIémálfz/ y po drugi raz niémálfz wątpliwości/ Zeby cnotá miááá być kiedy bez zazdrości Iáko cién nieodftępný ciááá nálfzláduie/ Táá zá cnotą w téź tropy zazdrość poftępuie. KochPieś* 44.

b) *Ginąć, znikać (1)* : *Cóz ieft? ziemiá poftępuie/ Strách ze wftytkich kątów: ftrách/ wielki mię zdeymuie. [...] Przebóg cóź ieft? coź bydź ma? fłońcá twarz iáńnego/ Promień tráci: iuź ginie iáńność fwiátlá tégo. GosłCast* 19.

α. *Zagłębiać się [w co] (1)* :

Zwrot: »dalej poftępować« (1): *biyże pod óny Przéciefi y Policzki/ Szpóntpale [...]/ táá ié głębkó biy/ áże iuź dáley nie będą poftępowáły w ziemię. Strum* L3.

a. *O istotach żywych (39)* : *Poftępuy/ poftępuy krolewá niebieská/ wftepuy ku twému fynowi/ abys s nim nawieki krolowała OpecŻyw* 182v; *RejKup* v8; *Confertim incedebant, Stuliwfzy fie/ Sćifnáfzi fie/ áłbo pomiezfawfi fie wefpołek poftępowáli. Mącz* 118b, 44a [2 r.], c, 148a, 189a, 350d, 382d; *RejPos* 150; *Calep* 461a; *Oto iuź ieft Vlyffes/ z cíchá poftępuie/ Słowá do chytréy zdrády/ fáłfzywé gotuie. GórnTroas* 39; *SkarKaz* 580b; *GosłCast* 57; **[Kiedy twarda zima, tedy w nim [w jeziorku] ryby poftępują. LustrWpol** I 277; **A okrutnik kazał ná iego nogi boty/ w ktorych oftre żelázá były w podefzwách nábite/ włożyć: y popychano S. Ierzego do wieże áby wnich poftępowáł. SkarŻyw** 360].

poftępować przeciw komu (1): *á wczynił fobie załlonę lnáną od nog koniowych/ á thák poftępowáł przeciw Báżyliífzkowi záłtáwiáiąc fie tárczą HistAl* K8v.

poftępować przed kim (1): *A my z triumfem idziem wefołym przed námi Poftępuią trębácze z bębny/ y z trábámi. KochPs* 98.

poftępować dokąd (3): *Strum* B4, C4; *O Páńno przenachwálebnieyfza/ przedziwną dziś ná dufty y ná cíele niebieskiey chwały iáńnością ozdóbiona/ y dokądże poftępuiefz/ iáko zorzá bárzo iáńno wynikáiąca? LatHar* 410.

W przeciwstawieniu: »poftępować ... zostawać« (1): *przeto gdy wężowi abo infzim takowym grzbiet przełómi iuź daley nie poftępuią ale ná miefzczu zoftawaią GlabGad* E4v.

W charakterystycznych połączeniach: *poftępować wespół; poftępować z panem, z umarłym, z wozy; poftępować z cicha, po lekku (z leguczka) (2), najleniowiej, poważnie.*

Zwroty: »poftępować daley« = *pergere, viam procedere, provehi Mącz [szyk zmienny] (6)*: *GlabGad* E4v; *pergere, Trwác/ Przed fię pochodzić á poftępowác dáley. Mącz* 350d, 477d, 492b; *poftępuy z wagą dáley kędyć będzie potrzebá. Strum* C4, B4.

»poftępować krokiem« (1): *TO moią nawiętfa wádá/ Ze táńcuię bárzo rádá: [...] Poftępuymyfsz tedy krokiem/ Aleć niémálfz iáko fłkókiem. KochSob* 57.

»z miejsca na miejsce poftępować« (1): *Pifze ieden Mnich Ormiánin Haythonus onich [Tatarach]/ iż było ich pierwey miefzkanie zá gorą wielką Belgian ná wfchod fłońcá/ żywiąć bes rozumu iáko zwierzętá/ bez wiáry/ bez fpráwy y bez pífmá/ tylko dobytki páfli z mieyfca ná mieyfce poftępuiąc z wozy BielKron* 438v.

»co w skok postępować« (1): potym prowadzili [Chrystusa] Przez wżyfłtko miáfto/ namniéy Pánu niefolguiąc/ Bijąc/ trącáiąc/ co włkok z Pánem poftępuiąc. *SiebRozmysł* H3v.

»sobie postępować« (1): Lente et paulatim cum quadam gravitate procedere, Zlekká á s powagą łobie poftępować. *Mqcz* 44c.

»spieszno postępować« (1): Ale oto náłzego źięcia idącego Z nowym łzwágrem, y o cóś fię niezgadzáiących: Y widzę, że obádwá łpiefzno poftępuią *CiekPotr* 46.

Szeregi: »postępować a iść przed się« (1): Procedo, Poftępować á yść przed fię. *Mqcz* 44c.

»postępować, postawać« (1): Ták złódźiey przyrodzony/ włásnie wilczym torem Dybie ná cudze dobro nocą y wieczorem. Poftępuie/ poftawa; iefli kto nie gada/ Nádfłuchue: kładźie fię/ wftáie y pośiada. *KlonWor* 5.

»pość a postępować« (1): W twé fliczności bofkié/ podz a poftępuy krolu włfytkié chwály. *OpecŻyw* [162].

Przen [ku czemu] (1) : Sławę tylko á pámiéć tu ná wieczne látá Zoftáwuiąc/ z łtolicą zácny m Succesorom/ A lámá poftępuię ku Niebiefkim chorom. *KołakCath* A3v.

α. *Zbliżać się* [ku komu, k czemu] (2) : Wyftąpił tedy on Pereasławiánin zwoyfłká Rufkie⁶⁰/ chłopek máły/ ále záwiązáły/ ktorego obaczywłzy Piecinig łzydził zniego/ názywáiąc go żółwiem/ włzákże gdy ku niemu łmieie Rufin poftępował/ vchwyćili fię obádwá zarko wpáfłly *StryjKron* 134.

Przen (1) : A ták wy fortki zdawná mocnie zámknione otwórzayćie fię/ á podnoćie mocnoći łwoie/ ábowiem teraz iuz kwam poftępuie krol chwały włfelyákiey. *RejPs* 35.

β. *Wchodzić* [w co] (2) : Lecż iuz Krol w Miáfto zlekká poftępuie/ Bifkup y Hetman mowić fię gotuie *GrochKal* 26.

Zwrot: »postępować głębiej« (1): y poftępuiąc głębiey [!] w onę ziemię ná połdnie: gdzie iedno w polu pod namiotkámí pomiełzkał [Abraham]: włzędzie pierwey ołtarz łtáwił P. Bogu *SkarŻyw* 283.

b. *O ruchach wojsk* (20) : Potym Alexander rułzywłzy załtępow pocżął poftępować. *HistAl* C6, D8v; *BielKron* 308; Wtory obyczáy łzykowánia łtárzy Rycerze náydowáli być lepfzy [...]: ktorym poftępuiąc rownym [= niewielkim] ludem ále ćwicżonym [...] możeńz wielki lud nieprzyaciélfki porázić *BielSpr* 20v, 6v, 31, 40v, 71v.

postępować przeciw komu (1): Więc powtóré y z dobrym łercem przeciw temu Tyránnowi [...] Mężnieś z Króla Polfkiégo huffy poftępował *KochJez* A4.

postępować za kim (2): potym ci co ná czele łtali za łwoimi poftępować z nienagłá bes łzkody mogą *BielSpr* 27; *StryjKron* 390.

W połączeniach szeregowych (2): [Rzymianie] Nie tilko to [ćwiczenie] czynili w rowni/ ále y w gorzyłtych álbo trudnych mieyfćách. dla zwyczái u y náuki lepfzey/ áby im nic trudnego niebyłó kiedy kte^{mv} przydzie/ by vmiál každy włtępować/ łtępować/ y vłtępować/ y poftępować *BielSpr* 10, 31.

W przeciwstawieniach: »omieszkać, uciekać ... postępować« (2): tho imię pobudzáło mię wélfnie ábych nie omiełzkawał/ ále ábych vłfnie dufaiąc mężnie poftępował *HistAl* C2v; zwycięłthwo záleży w boiowáníu/ nie w tych co vciekáią ále ktoryz mężnie á łmieie poftępuią *HistAl* E4.

W charakterystycznych połączeniach: *postępować walcząc; postępować z huffy; postępować leniwo, mężnie (2), śmieie (2).*

Zwroty: »postępować dalej« = *procedere a. ingredi amplius HistAl; procedere in plurimum Vulg (3):* Bacząc rycerze tak wielki wpad nie chcieli poštěpować dálej mowiąc/ moc Boska przed nas zálzła ná drodze/ kthora nam dálej idz nie dopuźcza. *HistAl K8v, Mv; Leop 3.Esdr 2/29.*

»postępować nazad« = *cofać się (1):* Podzykował Agámenon/ máiąc tę nádzyeię/ kiedy [*Achilles*] vyrzy swoie poštěpować ná zad/ będzie ich rátował swoią ołobą. *BielKron 58v.*

»spiesznie postępować« (1): Litwá za niemi [*Niemcami*] z Zmodzią y z Ruffaki tym śmieley y śpielźniey poštěpowála *StryjKron 390.*

Szereg: »postawać i postępować« (1): Suwałką sie potykáią [*Tatarowie*] iákoby táncowál/ to iest/ ftrzeláią poštáwáiąc y poštěpuiąc *BielSpr 68.*

c. *O ruchu ciał niebieskich (6):* Nuź miefiąc/ ten bierze od słońcá światłość/ podług tego iáko blisko od niego/ ábo dáleko chodzi/ y drugie pięć gwiazd/ s których káżdá ináczey á ináczey poštěpuiącz/ thenże bieg w krąg niebá odpráwuie *GórnDworz L15v.*

postępować za czym (1): ZA ogonem wielkięgo chártá poštěpuie Okręt *KochPhaen 14.*

postępować przed kim (1): A oto zálię oná gwiazdá którą widzyeli [*Trzej Królowie*] ná wśhod słońcá [*tj. na wschodzie*] poštěpowála przed nimi/ áż przyśzedźfy śtánęła ná thym mieyfcu gdzye było dzyecię. *RejPos 35v.*

postępować dokąd (1): Arkturów iálny płómięń górných náźzláduie Dróg/ a ten do zachodu prosto poštěpuie. *KochPhaen 16.*

Zwroty: »postępować ku gorze« (1): Iáko słońce/ im więcey ku gorze poštěpuie/ tym się więcey pomnaża w światłości y gorácości *WujNT 201.*

»nazad postępować« (1): Tu letnię Słóńce śwóy wóz ogniŃty hámuie: A tymże zásię tropem názd poštěpuie. *KochPhaen 18.*

2. *Robić coś, czynić, działać, zachowywać się jakoś; agere Modrz, JanStat, Cn; ambulare Vulg, PolAnt; incedere Vulg, Mącz; gradi, sequi Vulg; gerere Modrz; procedere, prosequi JanStat [w tym: jak (146)] (193):* bo then poffel wasch przyaczyela mego do nas przishedl. y podczywyie poštepowal yako na dobrego a na wyernego rade walczego przislwłchalo. *LibLeg 10/113v; GroicPorz cc; Leop Ier 9/4; To thedy powiedam/ y vprzeymie proźę przez Páná/ ábyście więcey nie poštěpowáli/ iáko ini pogáni poštěpuią w próżności wmyślu swęgo. BibRadz Eph 4/17, Philipp 3/17; BielKron 195v, 213; A nie tylko dzieciom ále y iuz śtáłym mężom godzi się tak poštěpować. Iako o Theodofiucie Xiążeciu Rzimskim/ yż tak był zwykł czynić pífma powiadaią *KwiatKsiąż N4, K3v [2 r.], Q2v; OrzQuin I2v; Prot C4; GórnDworz F3v, V8, Ddv; O tym Páweł thák nápiłał. Duchem poštěpuycie/ á požádlivości ciálá nie wykonywaycie GrzegŚm 32; HistLan E3; BielSpr 72; RejPosRozpr c2; RejPosWstaw 22, [143⁴]; BudBib c; A ktorzykolwiek tem práwidłem poštěpuią/ pokoy ná nie y miłosierdzie *BudNT Gal 6/18[16]; StryjWjaz D4v; PaprPan C4; ModrzBaz 87v; SkarŻyw 164; Iż Dániel prorok/ tym ftrychem w rzeczy swęy poštěpuie CzechEp 365, 40; NiemObr 17, 41, 86; GórnRozm F3, L; ActReg 149; Ináczey dzifiefyźnych czálów ludzie poštěpuią/ ktorzy potáiemnie zdrády czynią nieprzyiacielom***

Phil O3, R2; *WujNT* 1.*Cor* 7/17, 2.*Cor* 12/18, *Gal* 5/25, s. 666, *Philipp* 3/17; *SarnStat* 50, 784; *SkarKazSej* 658b.

postępować około czego (4): Iełtliby sie trafiło, Iako sie to przygadza: iżeby dziecię bokiem sie ku rodzeniu miało [...] / tedy przyflufza na vmiejętną babę, aby około tego tak postępowała, iżeby dziecię ono leguchno [...] nawodziła / naciągając główką na doł. *FalZioł* V 21d; *LibLeg* 11/161 v; ocyec łam s łiebye ma wyedzyeć / yákyegoby náuczycyela łynowi łwemu zrzádzic myał / około czego áby vmiał postępować / náuki tákyey nychay sie náuczy. *GliczKsiąż* L4v; *ModrzBaz* 126v.

postępować wedle (a. według) czego (19): Ofthatek ye⁸⁰ baczenyv y rozvmowy a wyerze poleczami wedlye kthorey thak poftempowacz bendzye jako mv rzeczi podawani benda. *LibLeg* 11/188, 11/174v; *BibRadz Rom* 14/15; *OrzRozm* I2; Ten [*Azariasz*] sie cnotliwie záchował w vprzeymośći łercá łwego s przodku / y według zakonu Bożego przez Moizelzá vftáwionego postępował *BielKron* 87v, 222v; *OrzQuin* Iv; Muším ná čás niełzczeńściu folgować / Według Pánłkiey woley postępować. *BielSat* H2; *KochPs* 43, 139, 159; *CzechEp* 58, 99; *Phil* D; *LatHar* 583; *WujNT Rom* 14/15, *Gal* 6/16, s. 690 *marg*, 1.*Thess* 2/12; ná którym to Séymie wedle łtáręgo zwyczáiu w obiéraniu máią postępować [*electionem ... celebrent JanStat* 10]. *SarnStat* 11.

postępować ku czemu (1): prawdą y łczyrością / z powinney Chriłtyánłkiey zyczliwośći / ku ięgo [*księdza Powodowskiego*] pozyłkaniu / zá Bożą pomocą postępować będę. *CzechEp* 7.

postępować przeciw(ko) komu, naprzeciw czemu (4): *LibLeg* 11/20v; Y owłzem iáko przeciw Pánu zwirzchnemu / przyśięgami będąc obowiazáni / nic sie im postępować niegodzi. *WujJudConf* 158v; ále to po łobie dawał znác / że mu [*Katonowi*] ielzcze zá to więcey powinien / że dla Rzeczyłpolitey / ták oftrze postępował przeciwko włzytkim [*contra omnes ... acerrime pugnaret*] / o ktorzy mnimano áby iá obrázili. *ModrzBaz* 95v; *CzechEp* 6; [naradzicze sie wm, abilmi iáko najlepiej postupowali przeciwko nieprziiczielowj [!] panow naszich *CorfusDocum 1600 nr 231*].

postępować przeciw(ko) komu [= wobec kogo] (5): Słuchay / co mówi pan / iż mię miłwie / A przeciwko mnie łczyrze postępuie *KochPs* 139, 153; *CzechEp* 10, 204; *NiemObr* 19.

postępować z kim, z czym (25): *LibLeg* 10/70v, 11/26v; *UstPraw* I; Lecż on zły łyn ták rownie też z nim postępował. Bo zábrawłzy od oycá włzytki máiętnośći / Okazał mu po łobie tákie niewdzięcznośći *HistLan* B4v, F2; *MycPrz* II Dv; *KochPs* 43, 115; *ZapKościar* 1579/78v; *StryjKron* 678; *CzechEp* 388; *NiemObr* 68; Ten [*Pan Bóg*] zgotował Mátkę mnie / tyś w cnocie cwiczyłá. Iák z włálnym dziećięciem łwym z niás postępowałá / Dochowálás łłufznych lat: mężowiś iá dałá. *WisznTr* 3; Owózci Máćiek pełnym potrzáłając worem: Niémálzci iedno vmieć postępować z dworem. *PudłFr* 7; Nádzieię w miłośierdziu twoim pokładamy: Ze ty z námi łáłkáwie postępować raczyłz *ArtKanc* N2, S11; *ActReg* 3v, 141, 160; *Phil* D; *KochFrag* 17, 21; *LatHar* 583; *WujNT Act* 26/11; Iełłis chudy páchołek / nie łtawże łię Pánem: Szczyrze z ludźmi postępuy / á nie bądź cygánem. *KlonWor* 41.

postępować za czym [= według czego] (5): *LibLeg* 11/42v; Cić po tákich drogách Pánłkich yuż nigdy nye chodzą / Owłłem záwždy zá vporną myłłą postępuyá *LubPs* aa4v, aa4v *marg*, bb4v; áby był Exequowaⁿ Dekret przeciw Luterowi vczyniony / y przeciw tym ktorzy Papieżá nie łą połłufzni / áni zá ie⁸⁰ práwy postępuią. *BielKron* 198.

postępować w czym (38): *FalZioł* V 99; *LibLeg* 7/35, 10/70v, 11/26v, 75v, 161v; oycowye/ ktorzy máluckye dzyatki łwe ćwiczą ná tanyec/ y łpołobyą ye kłányác łie/ łpyewác/ y vczą łlow nye bárzo przyłtoynych mowíc/ á coby lepłłego było wtem oni zámyęłzkawáyą/ wczem záłłte nye pomáłu błądzą/ gdy nyefłúłłnye wtem połtępują. *GliczKsiąż* Kv; *BibRadz* I 273v; gdyż w innych rzeczách [*Turcy*] dołkonále z rozumem wielkim rzádnie á fortunnie połtępują. *BielKron* 260v, 99v, 198; *GrzegRóżn* B4v; *LeovPrzep* F2v; *GórnDworz* I5v, P8v; *RejPosWstaw* [143³]v; *ModrzBaz* 8v; *SkarŻyw* 150; *StryjKron* 747; *CzechEp* 293; iż gdy kto w piśmie ś. przyłtoynie połtępowác będzie/ mieyłcá trudnyłłze wedle łznuru wiary łácnieyłłzymi obiáłłniáiąc/ vltáwícłłnie/ zgłodniáley dułly pokarm [...] naydźie. *NiemObr* 81; *Paprup* D3, K4; bo idzie oludzie aby vznali ze uwaznie wewsytkich sprawach W.Kr.M. połtępowác racyzsz. *ActReg* 95, 110, 159; Napirwłza to cnotá/ ięzyk łwoy hánowác/ A w łpráwách włzech łwoich bácznie połtępowác. *Phil* G, B4, M4; *WujNT* Col 2/18; *JanNKar* A2v; *SarnStat* 11; *KlonWor* 54. Cf »w połtępkách połtępowác«, »sobie połtępowác«.

W charakterystycznych połączeniach: *postępować bacznie* (6), *chyttrze* (2), *czujnie*, *czyłłcie*, *dobrze* (2), *fortunnie*, *głupie*, *gwałtownie*, *hardzie*, *jawnie*, *łagodnie*, *łaskawie*, *mądrze* (3), *mężnie*, *na opak*, *nieporzádnie* (2), *niesłusznie*, *niestatecznie*, *nieumiejętnie*, *ostrożnie*, *ostrze*, *poczciwie* (2), *popęđliwie*, *przystojnie* (2), *roztropnie*, *rzádnie* (2), *statecznie*, *szalenie*, *szczyrzc*, *upornie*, *po [czyjey] woli*, *wstyđliwie*, *wybornie*, *zdradliwie*, *źle*; *postępować w cichym duchu*, *w połłcie*, *w proźnołłci*, *w przyjáźni*, *w (tey) rzeczy (rzeczách)* (5), *w [czyjey] sprawie* (5); *postępować (tymże) duchem* (3), *gniewem*, *gwałtem*, *[jakim] kształtem*, *obłudą*, *obyczajem [czyim]* (2), *tem prawidłem*, *słowem bożym* (2), *tym sposobem* (2), *uporem*, *[czyim] wzorem* (2); *postępować z powagą*, *z rozmyłłem*; *postępować za [jaką] myłłą* (2), *za [czyimi] prawy*, *za przyrođeniem*, *za [czyjå] radą*; *postępować wedle Boga*, *według drugich*, *według miłłoci* (2), *według miłłosierđzia*, *według podobiełłstwa*, *wedle starego zwyczaju*, *według (Pałłskiej) wolej* (2), *według zakonu bożego*.

Zwroty: »postępować tą (a. [czyjå] drogą« [= *tak (jak)*] [*szyk zmienny*] (3): Y połtępowáł [*Jozafat*] drogą [*ambulavit in via*] oycá łwoiego Ałá *Leop* 2.*Par* 20/32; *RejPos* 63v; Niechćieyćie być od bitnych łwych dziáđow wyrođki [...]. Połtępuyćielz tą drogą/ ktorą od nich maćie *BielRozm* 6.

»w połtępkách połtępowác« (1): poki *Principes suis modis et rationibus* sobie wdalszych połtępkách, wiakich to Pan Bog wie, połtępują *ActReg* 147.

»sobie połtępowác« [*w tym: w czym* (4)] (12): Ktory duffa w łercu łwoim/ głupi ielł: ále kthory połtępuie łobie mądrze/ ten będzie chwalon. *Leop Prov* 28/26; *Mącz* 494a; *GórnDworz* N6; Lecź ći ludzye pocźciwi biełłiády nie płuią/ Nadobnie w káźdey łpráwie łobie połtępują *Paprup* Q; *ModrzBaz* 8; Pijå [*naszy*] huczå/ wołáią/ ogiełł wielki gore: Przeto teź w Woyłku náłłzym łå rády niełpore. Wie włzyłłtko nieprzyjáćiel: bełpieczność pánuie: A iák domá ták łobie káźdy połtępuie. *BielSjem* 26; Nie połtępuymy łobie popęđliwie Ná ten czás/ kiedy vmyłł fráłowliwie O rzeczách myłłi. *ZawJeft* 28; *Phil* Q3; *GrabowSet* Bv; *OrzJan* 67, 131; Więc znáiąc łáłkę páńłką/ pięknie to miárkuiełłz/ łákobyłł byłł namnieyłłzym/ łobie połtępuiełłz. *GosłCast* 18.

»postępować stopami [czyimi], łłladem [czyim]« = *nałładowác kogołł* [*szyk zmienny*] (1:1): *CzechEp* 62; kthory [*ks. Powodowski*] wyłłtáwiáiąc łię/ zá náuczycielá/ nie połtępuie łłladem prawđziwych náuczycielow. *NiemObr* 18.

»postępować na ślak [czego]« = *robić coś pod pozorem, pod pretekstem* (1): Potym Koleium Witemberkie piłali do Frydrychá Książęcia prosiąc aby przełtrzeżał tego by czego papieżnici gorżzego nieuftawili ná luterá/ ácz ofamym Papieżu dobrze rozumieią ále iego pochlebnicy/ by gwałtem niepoftępowáli ná flák Kanonow *BielKron* 194.

Szereg: »czynić i postępować« (1): Czynić tedy y poftępować ták przeciw nieprzyacielowi fwemu będą/ iáko czynił Stefan pierwży męczennik Chrítá Páná z nieprzyacioły swoimi *CzechEp* 10.

Przen (4) :

postępować z kim (1): wdzięczne fráfzki moię/ W które ia wżytki kładę táiemnice swoie. Bąđź łáfkáwie fortuná zemną poftępuie/ Bąđź ináčzý *KochFr* 107.

postępować za czym [= *według czego*] (2): *BielKron* 26; nie chcemy być ták śmieli: ábyfmy to łobie przywłázczać mieli: żeby zá wolá nálzá Sákrámentá poftępować miály/ á zá chcenim nálzým mogły moc mieć álbo nie mieć *BiałKat* 323v.

Zwrot: »głębiej postępować« (1): Lecz ielcze ná tym máło/ głębiéy poftępuie Niefczęście/ Inadź gorżé coś ielcze obiecuie *GórnTroas* 11.

a. *O postępowaniu prawnym* [*w tym: jak* (19)] (34) : bronić też práwá niemożem Książęciu Brunżwickiemu/ któregości z imienia wygnáli/ áby niemiał dáley poftępować. *BielKron* 221; *SarnStat* 1298.

postępować ku czemu (1): Który [*pozwany*] iefli nie ftanie/ [...] niech będzie poftępowano przeciwko niemu ku lkazaniu y dokończeniu onéy łpráwy przez Dekret łkończony. *SarnStat* 757.

postępować przeciw(ko) komu (16): *ZapWar* 1550 nr 2665; i kto by się tego ważył namniej co w kościelech odmienić, IKM zakłáda poenam takowá, iż przeciw takiemu poftępowano będzie jako contra turbatorem pacis publicae et violatorem iurium communium. *Diar* 57; Stánáwży tám/ poftępowano s połpołtwá przeciw iemu [*Markowi Koriolanowi*]/ iákoby on był lkazcá połpolitey rzeczy *BielKron* 109; Miáfto, nic niech nie poftępuie przeciwko Zydowi, iedno pan zwiérzchni álbo Woiewodá *SarnStat* 252, 474, 649, 757, 833, 899, 921, 1225 [2 r.]. *Cf* »prawem postępować«.

postępować o co (2): yedno yłch wzadne namovi wftapowacz vamełzmi nyerołkazaly alyefzbi Vilamowfzki do wałch łzwobodnye prziyachal łktorem wépolek o nagrodzenye łkod pana Voyevodzynich połthempowacz bandzyeczye. *LibLeg* 11/161. *Cf* »prawem postępować«.

postępować z kim [= *przeciwko komu*] (4): przeciwko którym około karánia nie było poftánowienia pewnégo/ iákoby łzláchćic wćiśniony wzięćiem Mytá poftępować z Mytnikiem miał. *SarnStat* 921. *Cf* *postępować z kim według czego*; »prawem postępować«.

postępować z kim według czego (1): przeto wftáwiamy/ áby z tákim każdym gwałtownikiem poftępowano według Státutu Torunłkiego. *SarnStat* 961.

postępować w czym (9): Prokurator gdyby w łpráwie łwego Princypála zdrádlíwie poftępował/ iżeby łye dobrowolnie przewyciężyć dopułcił/ karany ma być *GroicPorz* e3; *GroicPorzRej* C3v; w tákowéy łpráwie Kommiffarze w rozdźieleniu dóbr nie máią poftępować [*in tali Causa Commissarii a dividendis bonis supersedere ... debebunt JanStat* 403] *SarnStat* 839, 532, 628, 661, 746, 830, 918.

W charakterystycznych połączeniach: *postępować uporem, wespół, zdradliwie; postępować około karania; postępować o nagrodzenie szkod; postępować w akcyje, w pozywaniu (3), w rozdzieleniu dobr, w sprawie [czyjej], w sprawiedliwości.*

Zwroty: »prawem, prawnie, w prawie postępować« [w tym: przeciw(ko) komu (4), z kim (2), o co (1)] [szyk zmienny] (5:1:1): Duchowieństwo y Kollegium Koleńskie postępowali w prawie Duchownym/ przeciw swemu Arcybiskupowi w Rzymie [!]/ o wiarę Luterską *BielKron* 225, 80v, 394v; Tymci łpofobem *Cicero Verrefa* pozwał y prawem przeciwko niemu postępował [*Verrem accusavit*] *ModrzBaz* 95; Duchowni niedostateczni Prawem Duchownym z temi którzy im szkodę czynią/ niechaj postępują. *SarnStat* 907 marg, 827, 1292.

»sobie postępować« (1): Bo dla tego w pozwie dokładają: *iudicialiter responfurus*: aby nie ludzie zbytkowac przy prawie oduczali, a iedno prawnie sobie postępowali modestnie używając. *SarnStat* 1292.

Szereg: »(ani) postępować i (ani) czynić« [szyk 1:1] (2): tak ysz około they rzeczy yvz daley pan Viernosz nyma any bendzie mogl przeczywko xyędzv oborskiemv postempovacz any czynycz. *ZapWar* 1550 nr 2665; *SarnStat* 1217.

3. Przystępować do wykonania czegoś (8) :

Zwrot: »na wojnę postępować« (1): Atak doma przyprawiona młodź/ takowymi Xtały gdy było potrzeba na wojnę postępowali *KwiatKsiąż* N2v.

a. Przystępować do czynności prawnych, rozpoczynać proces; *procedere JanStat* (7) : A jeśliby księza tego nic nie dbając przedsię postępowali a o egzekucyją KJM prosili, tedy aby KJM wyrozumiawszy z Rad swych, ktorzy by przy tym byli, obaczył [...] *Diar* 55.

postępować do czego (1): My przedsię do tych rzeczy/ które ná nález rząd będą należec/ będziemy postępowac. *SarnStat* 1248.

postępować ku czemu (2): Peremptorium edictum, Ostateczny a konieczny Mandat/ Dekret/ albo pozew w prawie/ ná który yelli kto nie stanie/ sędzia przed się postępuje ku sędzeniu y skazaniu sęntencyi. *Mącz* 103a; ku któremu graniczeniu sąd y rząd Podkomorzki będzie postępowal. *SarnStat* 474.

postępować przeciw komu (2): Przeciw którym [spółpomocnikom] iako y przeciw ich Pryncypalom rząd Stárości ma postępowac [procedere debet *JanStat* 673]. *SarnStat* 499, 499.

postępować w czym (1): A pothym kazdy w sprawach swoich zachowawly zwycayną wtciwość Sądu tego postępowac może. *GroicPorz* i3v.

4. Przechodzić dalej, kontynuować (14) :

postępować w czym (1): Potym we Mízy postępują/ gdy do oferty przydzie/ Krol ofiaruje/ *Pax tecum* pocałuje *StryjWjaz* D5.

W przen (1) :

Zwrot: »na doł [do czego] postępować« = *wpadać w zło, staczać się* (1): wielem ich znał/ ktorzy bliżnym służyć y ich zbawieniu/ dla swego pokoiu niechcieli/ iż co daley tym więcej w służbie Bożej tępili: y potym ná doł do złego postępowali. *SkarŻyw* 333.

a. O tekście, tematyce (wypowiedzi lub wniosowania) (12) :

postępować do czego (1): Tu dąley Apōstoł poścępuie do drugich znąkw beścīey tey y śpraw iey ną ziemi. *RejAp* 115; *NiemObr* 28.

postępować z czego ku czemu (1): Gdyż ták przyrodzenié nąsze śpráwiło/ ábyłmy z iáwnych y wiądomych nam rzeczy/ poścępowáli ku rzeczam táiemnym y niewiądowym: przeto potrzebá iest/ poścępić od rzeczy nam wiądomych do rzeczy nam z przyrodzenia niewiądomych. *OrzQuin* H4.

Zwrot: »postępować dalej« [szyk zmienny] (8): *OrzRozm* E3v; Przedfię dąley Apōstoł poścępuie/ znącńniey nam máluiąc tę beścīą/ to iest to miáfco Rzymłkie *RejAp* 107v, 115, 125; Ia dla przedłżenia opulzcżam boby temu końcá nie było/ á iuż dąley poścępuię. *CzechEp* 186; *NiemObr* 57, 92; A poścępuiąc dąley/ idę do owych świądkow/ co ich owo ną rokách śilá flę ożywa *GórnRozm* G3v.

W przeni (2) :

Zwroty: »postępować wzgorę« (1): Ale pan Chrīstus nie prząc fię tego/ iż człowiekiem był/ dla częgoby też Bogiem nązwány być miáf/ dowodzi. Y bierze dwá dowody/ ieden od poścęwienia/ á drugi od vcżynkow śwoich/ ktore fię w nim z Oycá iego Bołkie pokázowály. A wśákże/ niż do tego przyścępił/ wżywáf árgumentu/ od mnieyfzey rzeczy/ do więtfzey prowadząc/ to iest/ od ludzi ną vrzędzie poścętanowionych/ ktorym też po części imię Boże należy/ poścępuie wzgorę/ vkázuiąc siebie być godnieyfzym tego tytułu *NiemObr* 101.

»z gory ku dołowi postępować« (1): iż ia ták tym porządkiem z gory ábo zwierzchu ku dołowi poścępuię: do fundámentu fię włáfnego dokopywáiąc *CzechEp* 223.

5. *Robić postępy, osiągać w czymś wyższy poziom; rozwijać się, zmieniać się na lepsze lub na gorsze; proficere* *Mącz, Vulg, Cn; pergere* *Mącz, PolAnt; ascendere, progredi, promovere* *Mącz; ambulare* *PolAnt; crescere* *JanStat; facere processum a. profectum, procedere* *Cn* (42) : *BielKron* 199; *Mącz* 116a, 350d; 12. Závżze poścępuiąc/ áby kiedy dołkonáfności dołzedł [*Cf* Nie iżbym [...] iuż dołkonáfym był: ále gonię/ owabym vcżwyćil *Philipp* 3/12]. *WujNT Philipp* 3 arg.

postępować z czego (7): *RejPs* 126; *WujJud* 225; Gradatim – Lekko, porzątkiem, poścępuiac, ziednego słopnia na drugi. *Calep* 461a; [*WiśnOkaz* 396 (*Linde*)]. *Cf* »postępować z cnoty w cnotę«.

postępować na co (2): do których [*przybytków bożych*] inemi włchody zadny nie wchodzi yedno poścępuiąc z dobrych vcżynkow na lepłfe *RejPs* 126; *Calep* 461a.

postępować w co (9): *RejWiz* 138; *RejPos* 49v; O miáf zgado/ z błędu w drugi bład poścępuią/ y dla zgody błędzącym nieco pozwaláią/ á wśákże przedsię śwą prowadzą. *WujJud* 255; Dobrowolnie ten ciężar śam ną fię przyymuiefz: Sam złośc czynifz/ śam w grzéchy wolno poścępuiefz. *ZawJest* 39; Gdy tedy v Gréków y Lácinników śtánęło obiecáfdo wśyřtko, iáfco fię wysřzey pokázáf: y gdy iuż w głębfzè náuki poścępowáli, y ięzyk śwóy polerowáli: táfmiędzy infzemi rzeczami náfydowáli pewnè śłowáf, którè [...] *JanNKar* C2v; [*WiśnOkaz* 396 (*Linde*)]. *Cf* »postępować z cnoty w cnotę«.

postępować w czym (20): Widzifz yáfco to znyenackáf [= stop] w náuce y śpráwyie śwey Apōstołowyie poścępowáli *KromRozm II* v2; Okázuiie iż then ktory fię raz náfpiie krwi niewinney że ten tym więcey w okruciefłtwie śwym poścępuie. *BibRadz II* 69d *marg; BudNT Act* 9/31; *SkarŻyw* 337, 529; Vmáfwrłzy raz grzechowi przez krzeřł [...] mamy náfpotym w nowoścī żywota poścępowáf. *WujNT Rom* 6 arg, s. 368, *Gal* 1/14, s. 703, *2.Petr* 1 arg, Aaaaaa3. *Cf* *Zwroty*.

W połączeniu szeregowym (1): Lecź młodzieniec Sámuel poštěpował á rośl/ y lepřzał/ y v Bogá y v ludzi. *BudBib* 1.Reg 2/26.

Zwroty: »postępować w cnotach (cnocie), z cnoty w cnotę, ku cnotam« = *crescere de virtute in virtute JanStat* [szyk zmienny] (7:4:1): W zakonie od początku wřtąpienia ařz do śmierci fundując się ná pokorze y vbořtwie/ práwy náśladownik S. Dominiká/ iáko y on Chryřtuřa/ poštěpował z cnoty w cnotę. *SkarŻyw* 371, 74, 294; Poštěpuyże iuź á co dzień w tey cnocie/ Zebyř godnym był vřnan w tey robocie. *Phil* S6; Dořyc dobrze y ten tylko w cnotách poštěpuie/ ktory się grzechow śmiertelnych wiáruie *LatHar* 250, [249], 324, 434, 463; *SarnStat* 987; *SiebRozmyřl* L2v; *SkorWinsz* A2.

»daleko (dalej) postępować, co dalej lepiej« [w tym: w czym (2)] [szyk zmienny] (5:1): Promoveo, Pomagam/ zámagam się/ poštěpuyę dáley. *Mącz* 234c; Id primus videamus quatenus amor in amicitia progredi debeat, To naprzód baczmy yáko dáleko miłość w przyyáźni poštěpować ma. *Mącz* 338d; Y ták co dáley lepiej poštěpując/ záłożył w łobie ořnowanie pokory *SkarŻyw* 354, 74, 572; *NiemObr* 90.

Szereg: »postępować i rość« [szyk 1:1] (2): *KořakSzczęřl* B4; Stąd widzimy/ iż człowiek może záwřze poki żyw/ w řprawiedliwořci y w řwiátořliwořci rość y poštěpować. *WujNT* 368. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

W przen [do czego = do jakiego stopnia] (1) : Spráwiedliwych tedy ścieřzka iáko řwiátořć řwiecáza poštěpuie y rořcie áż do dnia dořkonálořci. *KořakSzczęřl* B4.

a. *Osiágać wyřszy stopieñ w hierarchii społecznej* (1) :

Zwrot: »postępować co dalej to wyřzej« (1): Ascendere gradibus magistratum. Poštěpuyąc co dáley to wyřzey/ przyřć ku wielkiej dořtoynořci. *Mącz* 370c.

b. *Zwiększać ilořć [do ilu]* (1) : Duciy tych tho tákich vzywáię wedle potrzeby dni kilkonařcie/ czálem téż y więcý/ poczawřzy od mnięý godzin/ á do więcý ku řrodku vzywánia/ poštěpując/ tákże od řrodku do kořcá vmnieyřzáię. *Oczko* 17.

6. *Czynić coř na czyjás korzyřć (dobrowolnie lub pod przymusem) zwykle dając, deklarując, odstępując coř* (27) :

a. *W sferze publicznej, pañstwowej* (22) :

postępować kogo, czego (6): Ale tho mi ieřt niemiło/ że mi ciebie nie mieć/ á ták miłego człowieka řtráćić/ á wřzák możeřzli řwá myřl przemoc/ zořtañ řemną/ á ia dziś řwego kroleřtwá poštěpuię. *HistRzym* 15. *Cf* *postępować kogo, czego komu; czego na co; komu ile czego.*

postępować kogo, czego komu (3): á niechcąc řzczęřcia bitwy kořztowác/ pořłał ná rokwánie/ poštěpując řřasławowi Dawidowicu Kijowá/ á Mřćisławowi Synowcowi iego Pereasławia. *StrykKron* 225; Venetowie przyřelali doniego [Jagięłly] Pořli řwoie poštěpuiac mu piec Seth Ludu zdrewi *PaprUp* C2. *Cf* »postępować jurgieltu«.

postępować czego na co (1): Któreý czwartęý częřci wysřzey miánowanęý/ mocą vchwały řéymu ninieyřęgo/ ná řłuźebné obróny potoczny poštěpuiemy iuź *exnuc* [!] y ná potomné czáły *SarnStat* 103.

postępować komu ile czego (1): Iáko ono Fábrićius Rzymřki gdy s Piruřem walczył/ było Piruřowi iuź przed nim cięřzko/ Y pořłał do niego Pirus pořły řwe/ poštěpując mu niemálo y dzierżaw/ y złotá *RejZwierc* 101v.

postępować co (14): Dimitr Wielki Xiądz Mołkiewski [...] vdał się w rokowanie y poślą do Olgerdá o vgodę/ y záftánowanie przymierza poštěpuiąc nakładow woiennych nagrodę/ záchowanie ftátecznego pokoju raz potwierdzonego/ y gránice z Litwą tákie iákieby słuźne być miály *StryjKron* 421. *Cf postępować co komu; Zwroty.*

postępować co komu (4): *RejZwierz* 20; Iazłowiecki nasłuzbę Arcyxiążęcia Maximiliana przewabiał wielki im Zołd poštěpuiąc *ActReg* 121; *SarnStat* 359; [*HistTroj* H]. *Cf* »postępować ołd«.

cum inf (3): Papież też swego poślą táme [na sejm do Spiry] poślą/ Moroná Biskupá Mutyneńského/ poštěpuiąc pięć tylięcy ludu pieszego wypráwić przeciw Turkowi *BielKron* 220, 389v, 402v.

Zwroty: »postępować dań, trybut« (1:1): Po welelu wypráwił sie [*Kryspus*] do Prus y z brácią/ táme przez miecz y ogień wielką szkodę czynili/ áż poślowie przyecháli poštěpuiąc trybut *BielKron* 355v, 375.

»postępować [komu] jurgieltu« (1): [*posłano posłów do cara Zawolskiego*] dziękując zá tę iego przyiaźń/ á poštěpuiąc mu Iurgieltu zá trzydzieści tylięcy złotych kozuchow/ y sukna/ a on miał z wołkiem swoim/ [...] záwždy gotow być przeciw káždemu Polfkiemu y Litewfkiemu nieprzyiacielowi. *StryjKron* 682.

»postępować (posłuszeństwo i) ołd« [*w tym: komu* (1)] (3): Látá 1359. Vciekł do Kázimierzá Stefan Woiewodziec Wálálki wypędzony od bráthá Piotrá młodźego o Woiewodztwo Wálálkie/ prośząc Krolá o pomoc przeciw brátu Piotrowi/ poštěpuiąc krolowi ołd y dań káždy rok. *BielKron* 375; Radul brát Władow vciekł sie do Máhometá Turká o pomoc przeciw Mátyafzowi/ poštěpuiąc poślufzeństwo y ołd *BielKron* 394, 399v.

»postępować podatek« (3): I poštěpujemy teraz taki podatek, ktory acz mały, ale iż prze drogość tę, ktora w ziemi jest, więszego na ten czas nie możemy dla ubostwa poddanych naszych, poštěpujemy z káżdego łanu wedle starych kwitacyj *Diar* 76; *BielKron* 199.

»postępkki postępować« (1): Inter se munera belli partiti sunt, Rozdzielili sie co zá poštěpkki kto ná woynę dáć á poštěpować winien. *Mącz* 237b.

Szereg: »dać a postępować« (1): *Mącz* 237b *cf* »postępkki postępować«.

a. *Uiszcząć świadczenia [co]* (1) :

postępować od czego (1): a poźmyerczy Marczyzna Karwayka y zony yego ta yźdebka y te chlewy ma fzałzyę przicz Pánu Swechowfkemu y letnyczek a Pán Swechowfki ma ot thego wśzytkego yako Gołzpodarłz poštěpowacz, yako wachi danę y ynnye poštěmpki uieyłke. *ZapKościer* 1584/43.

[*Zwrot*: »postępować roboty«: W tej [wiosce] są czterej posiadloni ludzie, którzy wołą mają, żadnego poplatku nie dawają ani robót poštěpują. *LustrWpol* I 181.]

b. *W sferze prywatnej* (5) :

postępować co (1): á on [św. Marek] się z nimi zártém tárguiąc: gdy do máley summy/ ktora by był pewnie zápłacić mogł (y owłzem przyiaciele mu więtlźą poštěpowáli) przyźzło/ y iednego im złotego poštěpuić niechciał. *SkarŻyw* 274.

postępować komu (2): *ModrzBaz* 39v *cf* *Zwrot*; *SkarŻyw* 274 *cf* *postępować co*.

cum inf (1): Iakom ya sthem szynem szwem Stanyslavem nyeposthapovala placzycz plathu yanovy y katharzynye *ZapWar* 1523 nr 2295.

Zwrot: »[komu jakiego] miejsca postępować« (1): Ieft tych niemáło/ co się iym zda być piękna rzecz/ że drudzy y wltawiaią z mieyfcá przed nimi/ y z drogi iym vftępuią: [...] że y w Kościelech/ y ná inftyich mieyfcách/ wyżfzego á zacnieyfszego iym mieyfcá poftępuią [*quocunque loco sedeat, se digniore sede honestari*]. *ModrzBaz* 39v.

Przen [komu co] (1) : A iefzcze nie dofyć áby fie tylko ftárał [*Chrystus*] o wfpomożenie twoie/ á o ráunek twoy z vpadku twego/ ále cie iefzcze ktemu z rádością czeka/ wabi/ á námawia do krolefstwá fwoiego/ á rownyć dzyał w nim poftępuie poftpołu s łobą *RejPos* 166v.

a. *Ustępować, rezygnować z własności* [z czego] (1) : Kiedy przydą owy gody Nieiedny tám więc przygody Iedni z wiołek poftępuią Drudzy plátow przypifuią *RejRozpr* H4.

7. *Podnosić cenę* (1) : Czo mozecie naymnieyszą sommą odkvpycz odkvpyvczie. [...] Yefli zebi poffel czego wyftzego chcział nyz to czosmi mianowały tedi bez dołożenia naschego niepoftępvvczie. *LibLeg* 11/82v.

8. *O czasie* (2) :

a. *Trwać* (1) :

Zwrot: »w lata postępować« (1): Przetofz przywileie y zwierzchność ftolice Piotrá S. im dáley w látá kościoł S. poftępował/ tymfię iásniey y więczey pokázowác y wynurzác poczęły. *SkarJedn* 80.

b. *Zmieniać swój termin* (1) : widząc to [...]/ że Wielkanoc nie pod ten czás/ iáko wedle Nicéńfkiego Concilium iść miáła/ chodzi/ [...] obawiaiąc fyé téz/ áby to zá láty tak poftępuiąc/ w Láto/ dáleko z Márcá nie wyfzło/ [...] wyfádzili ná to ludzi w Máthemátyce vczónych dofyć *Oczko* 30.

*** *Bez wystarczającego kontekstu* (3) : Fort gehen. Poftępowác. Succedere. *Calag* 199a; *Calep* [851]a, 856b.

Synonimy: **1.** *chodzić, iść, ruszać się, udawać się*; **a.a.** *bliżyć się, zbliżać się*; **β.** *wchodzić*; **c.** *biegać, chodzić*; **2.** *czynić, działać*; **4.** *konać, kontynuować, kończyć*; **6.** *dawać*; **7.** *podbijać, podnosić, podwyszczać*; **8.a.** *trwać*.

Formacje współrdzenne cf STĄPIĆ.

Cf **POSTĘPOWANIE, POSTĘPOWANY, POSTĘPUJĄCY**